14.11.2017

Lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi
Alko Oy:n lausunto

HE 100/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle alkoholilaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Alko Oy esittää lausuntonaan hallituksen esityksestä alkoholilaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi rikosoikeudellisten ja muiden seuraamussäännösten osalta seuraavaa:

Esityksen 71 §:ssä esitetään uutta hallinnollista seuraamusmaksua eri lupatyyppien rikkomusten seuraamuksena. Seuraamusmaksu olisi sama kuin kuitintarjoamisvelvollisuudesta käteiskaupassa annetun lain (658/2013) mukainen laiminlyöntimaksu eli vähintään 300 ja enintään 1000 euroa. Seuraamusmaksun vaihtoehtona voisi olla huomautus tai vähimmäismäärää pienempi maksu, jos rikkomus olisi vähäinen tai muiden olosuhteiden nojalla kohtuullista. Esityksen 73 §:n mukaan, mikäli Alko huomautuksesta tai seuraamusmaksusta huolimatta jatkaisi velvollisuutensa rikkomista, voisi aluehallintovirasto kieltää alkoholijuomien myynnin enintään kuukauden ajaksi.

Rikkomukset voisivat koskea esim. vähittäismyyntipaikkaa, -myyntikieltoja tai -aikaa koskevia velvoitteita tai lupia. Esimerkkinä voitaisiin mainita alkoholijuoman myynti selvästi päihtyneelle tai väkevän alkoholijuoman myynti alle 20 vuotiaalle.

Alko pitää ehdotettua seuraamusmaksumenettelyä hyvänä, jossa mahdollisesta rikkomuksesta tulisi huomautus tai seuraamusmaksu mahdollisen myymälän määräaikaisen sulkemisen sijaan. Samoin yhtiön oikeusturvan kannalta on hyvä, että laissa on mainittuna myös enimmäisaika alkoholijuomien myynnin kiellolle, mikäli velvollisuuksien rikkominen jatkuisi huomautuksesta tai seuraamusmaksusta huolimatta.

Alko kouluttaa säännöllisesti henkilökuntaansa alkoholilainsäädäntöön ja myynninvalvontaan liittyen (ikärajojen sekä päihtymys- ja välittämisepäilyjen valvominen ja tarkastaminen). Jokaisen alkolaisen on suoritettava ns. myynninvalvonnan passikoe ennen ensimmäistä työvuoroaan. Koe uusitaan vähintään kolmen vuoden välein (tänä vuonna kaikki alkolaiset ovat suorittaneet myynninvalvonnan kokeen).

Alkossa on vuosittain noin 57 miljoonaa asiakastapahtumaa. Alko tarkistaa myymälöissään iän kaikilta alle 30 vuotta vaikuttavilta asiakkailtaan. Vuonna 2017 Alko tarkistaa iän noin 4,5 miljoonalta asiakkaalta eli paperit kysytään joka kolmas sekunti eri puolella Suomea myymälöiden ollessa auki. Ikärajavalvonnan onnistumista mitataan myös Mystery Shopping -tutkimuksella, jonka tulos oli 91 prosenttia vuonna 2016. Tämän vuoden Mystery-tulos oli 13.11.2017 yhteensä 1 286 testiostoskerran jälkeen 94,6 prosenttia. Tulokset tarkoittavat sitä, että valtaosalta täysi-ikäisiä Mystery-testaajia tarkistetaan ikä Alkon myymälöissä. Iän varmistaminen on tärkeää myös Alkon verkkokauppatilauksissa. Siksi alkoholijuomien tilaaminen edellyttää tunnistautumista verkkopankkitunnuksilla. Myös tuotteita noudettaessa varmistetaan sekä asiakkaan henkilöllisyys että ikä.

Esityksen 90 §:ssä ehdotetaan uutta kriminalisointia tilanteisiin, joissa henkilö käyttää toisen henkilön henkilöllisyystodistusta erehdyttääkseen alkoholijuoman myyjää ostajan iästä. Alko kannattaa esitettyä uudistusta. Alkon myymälöissä törmätään myynninvalvonnan yhteydessä säännöllisesti tilanteisiin, joissa henkilö esittää sinänsä aidon, mutta toisen henkilön, esimerkiksi sisaruksen, henkilöllisyystodistuksen omanaan. Tätä tilannetta ei aikaisemmin ole kriminalisoitu lainkaan.

Kunnioittavasti,

Helsingissä 14. päivänä marraskuuta 2017

Alko Oy

Leena Laitinen
toimitusjohtaja